

Reporter Paul Demeyer zweert bij pen en (meeneem)papier

DE LOFTROMPET

In de rubriek 'De Loftrompet' brengen we elke week een ode aan een niet-alledaags persoon of voorwerp. Omdat hij / zij / het meer aandacht verdient, omdat niets evident is.

Als je je broek scheurt aan notablokjes

■ Alle jeansbroeken verslijten op dezelfde manier: een scheur in de achterzak op de plaats waar de gelijmde kant van het notablokje zit.

Drie per maand. Dat maakt 36 per jaar. En dat al 38 jaar. Dus alles samen: 1.368. Duizend-driehonderdachtenzestig. Zoveel blocnotes schreef ik al vol. Nu we toch aan het cijferen zijn: één blocnote is 7,5 mm dik – ik berekende dat met een blocnote-blaadje, maar dat is voor straks – dus alles opeengestapeld kom ik aan 10,26 meter. Dat is dik vier meter hoger dan het wereldrecord polsstokspringen.

U zal me op mijn woord moeten geloven, want ik houd geen enkele blocnote bij. Blocnotes zijn wegwerpmateriaal. Momenteel schrijf ik deze *Loftrompet* op basis van de nota's uit de blocnote, die ik een week geleden uit de redactiekast nam. Als hij over een paar dagen vol is, gaat hij, hup, de papierbak in. Zoals zijn 1.367 voorgangers. U mag er achteraan duiken. Zelfs al schreef ik er mijn diepste geheimen in, mijn onleesbare handschrift behoedt me voor de verspreiding ervan.

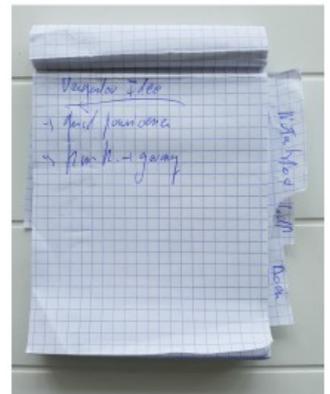
Maar wacht eens. Ik kan mijn notablok-consumptie wel bewijzen. Al mijn broeken verslijten op dezelfde manier: er komen scheurtjes in de linkerachterzak. Daar steek ik altijd mijn blocnote. Het gaat dus om die kleine blocnotes. 15 centimeter lang, 10,5 centimeter breed. Altijd steekt er eentje in mijn linkerachterzak. Altijd met de kant waar de blaadjes gelijmd of geniet zijn onderaan,

want zo schuift de blocnote er het makkelijkst in. Daar onderaan schuurt de gelijmde/geniete kant constant tegen de binnenkant van de broekzak. Na twee jaar begint die dan te scheuren. Zelfs die van mijn jeans. Ik moet lachen met die oude reclames die beweren dat vijf op de zes roeioerders een jeans dragen.

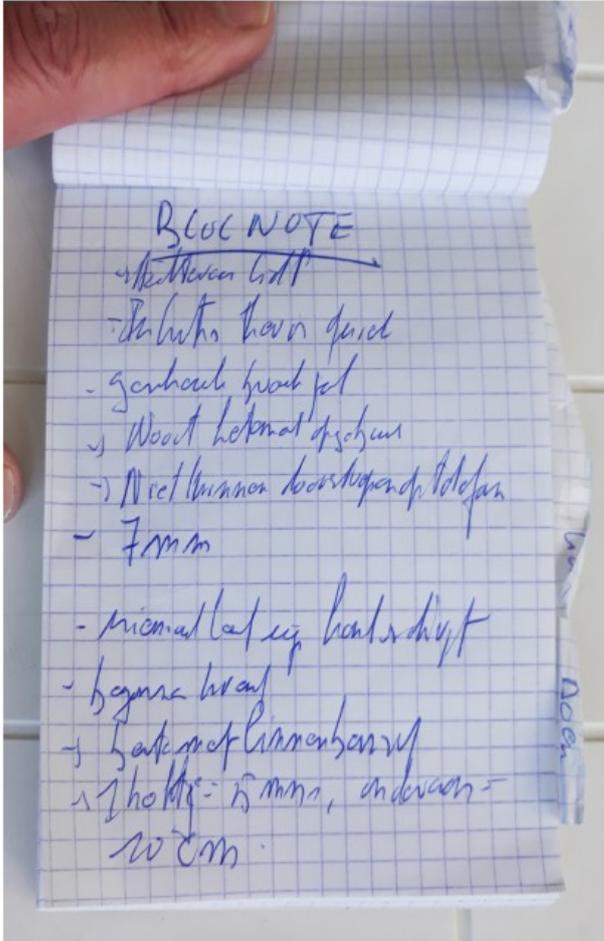
De truc met de ruitjes

Ik heb het van mijn grootvader. Die was destijds kaderpersoneel – heerlijk antiek woord voor directielid – bij de RTT. Vandaag is dat Proximus. Grootvader was een rijzige man, altijd tiptop gekleed. Dus zeker geen scheurtjes in zijn achterzak.

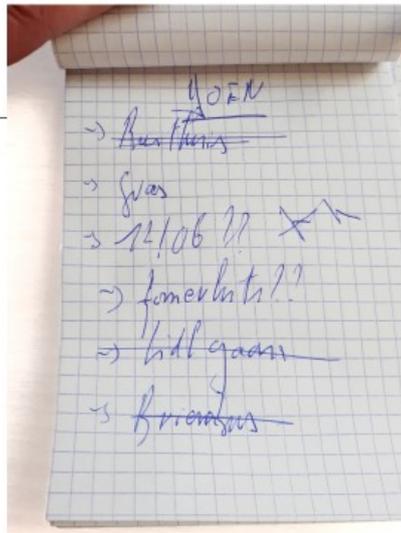
Toch was hij een blocnote-man. Maar hij stopte zijn notitieboekje in de bovenzak van zijn hemd. Met daarnaast zo'n stylo met vier kleuren. Een paar keer per dag pakte hij zijn boekje om iets op te schrijven.

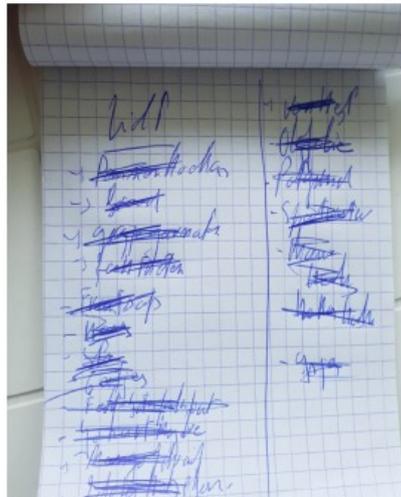
■ Eén deel dient om te brainstormen over komende verhalen.

■ Eén deel wordt gevuld met krabbels over de reportage waaraan hij werkt.

■ Eén deel voor de to-dolijst.

■ Eén deel dient voor de boodschappen.

In het groen als hij voor grootmoeder naar de winkel moest, blauw als het over zijn duiven ging, zwart voor de koers en rood voor zijn werk.

Ik vond dat fascinerend en zeer volwassen. Wie geen blocnote had, was in mijn kindergen eigenlijk niet volwassen. Of alleszins niet slim genoeg. Of hij leidde een leeg leven waarin niets het noteren waard was. Ondanks die vroege fascinatie ben ik pas beginnen te *blocnoteren* toen ik op mijn 23ste bij de krant begon. Ik zie me nog de eerste dag op de redactie binnenstappen. Chef Hubert trekt een kast open en zegt: "Hier ligt wat je nodig hebt: linten voor je typemachine, flesjes Tipp-Ex, stylo's en natuurlijk: blocnotes."

Blocnotes! Daar waren ze! En ze schreeuwden: *Je bent volwassen. De dingen zijn het nu waard dat je ze opschrijft. Pak ons mee!* Ik zag meteen het beeld van mijn grootvader. Maar ik droeg die dag geen hemd met borstzakje. En dus stak ik die blocnote in mijn achterzak.

Het waren van die chique notablocken, met een stoffen zwarte band bovenaan. Met geruite blaadjes. Tijdens een reportage over aquariums leerde ik iets verrassends over mijn

“Wie geen blocnote had, was in mijn kindergen niet volwassen. Of alleszins niet slim genoeg”

blocnote. “Hoe groot is uw grootste aquarium?” vroeg ik de man. “Meet maar”, zei hij. Euh, ik heb geen meetlat. Maar de aquarium-man wees naar de geruite blaadjes van mijn notaboekje en zei dat één ruitje precies 5 millimeter lang was. Mijn notaboekje was een meetlat!

Poets-was-strijk

Al snel werd mijn blocnote zo veel meer dan een meet- en werkinstrument. Het werd mijn regulator, mijn greep op de wereld. Niets beter om de chaos van het leven te temmen dan lijstjes. Al bijna vier decennia verdeel ik mijn notablockje in vier delen. Het eerste voor algemene

ideeën voor krantenreportages; het tweede voor ideeën voor de reportage waaraan ik die week bezig ben; het derde deel is voor de to-dolijstjes (poetsen, wassen, strijken, grasmaaien, ...); het vierde deel is voor boodschappen.

Nee, die lijstjes zijn geen afwijking. Integendeel, psychologen raden ze vaak aan als therapie voor mensen die verdoemd zijn in rouw, verslaving, slapeloosheid, angst, of hun relatie: maak lijstjes. Lijstjes van je ergernissen, van wat je wilt veranderen, verbeteren, vernietigen.

De psychologen hebben gelijk. *In lists there is quiet* - lijstjes geven rust, las ik ooit in een roman. O ja, ook lezen doe ik niet zonder blocnote. Ik heb altijd een blaadje vrij om de namen van personages op te schrijven. Dat blaadje gaat dan mee naar de volgende blocnote, wanneer het boek nog niet uit is. Nee, ik gebruik dat namenlijstje niet als bladwijzer, want ik lees op een e-reader. Dat dan weer wel.

“Noteren met de hand heeft voordelen”, zegt Wouter Duyck, professor cognitieve psychologie aan de UGent. “Uit onderzoek weten we dat wanneer we met de hand noteren, we ons achteraf ook veel meer

herinneren dan wanneer we tikkend noteren. De verklaring zit in de snelheid. We typen sneller dan we met de hand kunnen schrijven. Daardoor moeten we tijdens het schrijven om de hand aandachtiger luisteren om de trefwoorden die we noteren beter te selecteren. Daardoor onthoud je meer.”

Twee keer ontrouw

Het notablockje is een Australische uitvinding. In 1902 zag J.A. Birchall, een handelaar in kantoorbenodigdheden, hoeveel reststroken papierproducenten weggooiden. Hij haalde ze op, versneed ze tot blaadjes van 5 op 10 centimeter, legde er een hard kartonnetje onder en lijmde alles bovenaan vast. De eerste blocnote was geboren, maar Birchall noemde het de *Silver City Writing Tablet*, naar zijn thuisstad Zeehan (alias Silver City) aan de westkust van het Australische eiland Tasmanië.

“Niets beter om de chaos van het leven te temmen dan lijstjes. *In lists there is quiet*”

Sindsdien heeft de blocnote vele namen, formaten en bindtechnieken gekregen. Twee decennia geleden is er zelfs een formidabele upgrade gekomen, met de Moleskine. Een chic notitieboekje met een elastiek eromheen. Natuurlijk ben ik ervoor gevallen. Zo'n mooi ding. Maar eigenlijk té mooi. Ik durfde er niet in te schrijven. Op den duur had ik een Moleskine - om naar te kijken - én een ordinaire blocnote - om in te schrijven - op zak. Mijn jeans versleten er nog sneller van. De Moleskine ligt ondertussen thuis ergens in een lade.

Ik ben ook een tweede keer ontrouw geweest, toen ik tien jaar geleden een smartphone met een schrijffapplicatie kocht. Formidabel: ik kon die gebruiken als blocnote. Maar dat duurde niet lang. Ik miste de kick van het doorstrepen op mijn to-dolijstjes. Op een virtueel lijstje wis je, waardoor je opdracht verdwijnt. Op een papieren lijstje doorstreek je, zo blijf je zien wat je al allemaal deed en dat *boost* om door te doen.

Dus ben ik weer helemaal terug bij pen en papier. Volgens professor Wouter Duyck is er ook een oplossing van de digitale generatie: “Er zijn tablets en smartphones genoeg waarop je met een stylus-pen kan schrijven.” Zal ik dat dan doen? Een smartphone kopen, waarop ik kan schrijven? Weet je wat? Wanneer ik mijn volgende blocnote begin, zet ik bovenaan het to-dolijstje: *smartphones met stylus googelen*. We zien dan nog wel.